

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2015 roku - znak (...) - 2004 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego K. S. na dzień 1 stycznia 2009 roku na kwotę 142.345,72 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.831,58 zł, okresy składkowe w wymiarze 16 lat, 8 miesięcy i 24 dni, tj. 200 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 8 lat i 6 miesięcy, tj. 102 miesiące, wskazując, że okresy nieskładkowe podlegają ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych i wynoszą 5 lat, 6 miesięcy i 28 dni, tj. 66 miesięcy. Ustalony współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł dla ubezpieczonego 72,92 %. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresu od 1 kwietnia 1974 roku do 24 lutego 1975 roku, czyli nauki w szkole wyższej na jednym kierunku ponad wymiar określony w programie studiów.

/decyzja - k. 22 - 23 plik I akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 2 listopada 2015 roku złożył K. S., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony podniósł, że stanowisko organu rentowego jest niezgodne z art. 185 a ustawy emerytalnej i bezpodstawnie nie uwzględnia pełnego okresu 4 lat studiów doktoranckich, które zdaniem ubezpieczonego podlegają w całości zaliczeniu do okresu nieskładkowego.

/odpowiedź na odwołanie - k. 2 - 3/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 23 listopada 2015 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. ZUS podniósł, że w dniu 9 listopada 2015 roku wydał kolejną decyzję, którą ponownie ustalił wartość kapitału początkowego nie uwzględniając okresu od 1 kwietnia 1974 roku do 24 lutego 1975 roku, czyli nauki w szkole wyższej na jednym kierunku ponad wymiar określony w programie studiów ani okresu od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1983 roku, ponieważ nie został on wystarczająco udowodniony z powodu braku informacji o programowym toku studiów. Organ rentowy wskazał ponadto, że z uwagi na to, że ubezpieczony pobiera świadczenie przedemerytalne, a nie osiągnął jeszcze wieku emerytalnego ani nie złożył wniosku o emeryturę wg zreformowanych zasad nie można w chwili obecnej uwzględnić pełnego okresu studiów magisterskich i doktoranckich do kapitału początkowego.

/odpowiedź na odwołanie - k. 4 - 4 verte/

Decyzją z dnia 9 listopada 2015 roku - znak (...) - 2004 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego K. S. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 138.569,09 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.831,58 zł, okresy składkowe w wymiarze 16 lat, 8 miesięcy i 24 dni, tj. 200 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy, tj. 54 miesiące. Ustalony współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł dla ubezpieczonego 71,13 %. Organ rentowy wyłączył z ubezpieczenia okres od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1983 roku, ponieważ nie zostało przedłożone zaświadczenie z Instytutu Medycyny Pracy z informacją o ukończeniu studiów doktoranckich oraz ich programowym wymiarze. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił również okresu od 1 kwietnia 1974 roku do 24 lutego 1975 roku, czyli nauki w szkole wyższej na jednym kierunku ponad wymiar określony w programie studiów.

/decyzja - k. 25 - 26 plik I akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 28 stycznia 2016 roku złożył K. S., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony podniósł, że stanowisko organu rentowego jest niezgodne z art. 185 a ustawy emerytalnej i bezpodstawnie nie uwzględnia pełnego okresu 4 lat studiów doktoranckich, które zdaniem ubezpieczonego podlegają w całości zaliczeniu do okresu nieskładkowego.

/odpowiedź na odwołanie - k. 2 - 3 akt VIII U 247/16/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 3 lutego 2016 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. ZUS podniósł, że w dniu 27 stycznia 2016 roku wydał kolejną decyzję, którą do okresów nieskładkowych zaliczył 3 - letni okres studiów doktoranckich w wymiarze określonym przedłożonym zaświadczeniem. Wskazał, że przyjął okresy nieskładkowe w wymiarze 7 lat i 6 miesięcy, tj. 90 miesięcy, ograniczając je do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych, tj. do 5 lat, 6 miesięcy i 28 dni, tj. 66 miesięcy zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej.

/odpowiedź na odwołanie - k. 4 - 4 verte akt VIII U 247/16/

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 12 lipca 2016 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 247/16 Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył sprawę o sygn. akt VIII U 247/16 ze sprawą o sygn. akt VIII U 2975/15 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. VIII U 2975/15.

/protokół - k. 13 akt VIII U 247/16/

Decyzją z dnia 27 stycznia 2016 roku - znak (...) - 2004 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego K. S. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 142.345,72 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.831,58 zł, okresy składkowe w wymiarze 16 lat, 8 miesięcy i 24 dni, tj. 200 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 7 lat i 6 miesięcy, tj. 90 miesięcy, wskazując, że okresy nieskładkowe podlegają ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych i wynoszą 5 lat, 6 miesięcy i 28 dni, tj. 66 miesięcy. Ustalony współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł dla ubezpieczonego 72,92 %. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresu od 1 kwietnia 1974 roku do 24 lutego 1975 roku, czyli nauki w szkole wyższej na jednym kierunku ponad wymiar określony w programie studiów. Uwzględniono natomiast studia doktoranckie w wymiarze 3 lat zgodnie z przedłożonym zaświadczeniem z Instytutu Medycyny Pracy. ZUS pouczył ponadto ubezpieczonego, że okres studiów doktoranckich zostanie doliczony bez ograniczenia do 1/3 okresów składkowych z chwila osiągnięcia wieku emerytalnego i przyznania emerytury.

/decyzja - k. 38 - 39 plik I akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 15 lutego 2016 roku złożył K. S., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony podniósł, że stanowisko organu rentowego jest niezgodne z art. 185 a ustawy emerytalnej i bezpodstawnie nie uwzględnia pełnego okresu 4 lat studiów doktoranckich, które zdaniem ubezpieczonego podlegają w całości zaliczeniu do okresu nieskładkowego.

/odpowiedź na odwołanie - k. 2 akt VIII U 404/16/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 25 lutego 2016 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. ZUS podniósł, że do okresów nieskładkowych zaliczył 3 - letni okres studiów doktoranckich w wymiarze określonym przedłożonym zaświadczeniem. Wskazał, że przyjął okresy nieskładkowe w wymiarze 7 lat i 6 miesięcy, tj. 90 miesięcy, ograniczając je do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych, tj. do 5 lat, 6 miesięcy i 28 dni, tj. 66 miesięcy zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej.

/odpowiedź na odwołanie - k. 3 akt VIII U 404/16/

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 12 lipca 2016 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 404/16 Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył sprawę o sygn. akt VIII U 404/16 ze sprawą o sygn. akt VIII U 2975/15 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. VIII U 2975/15.

/protokół - k. 11 akt VIII U 404/16/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. S. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek - k. 18 plik I akt ZUS/

W dniu 14 stycznia 2014 roku ubezpieczony złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek - k. 1 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 28 stycznia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał K. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 15 stycznia 2014 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja - k. 19 plik II akt ZUS/

Wypłata świadczenie została wstrzymana od dnia 1 sierpnia 2015 roku wobec uzyskiwania przychodu przekraczającego graniczną kwotę przychodu, a następnie podjęta od października 2015 roku w związku z rozwiązaniem stosunku pracy przez ubezpieczonego z dniem 30 września 2015 roku.

/okoliczności bezsporne, a nadto: decyzja - k. 23, wniosek -k. 24 i decyzja - k. 25 plik II akt ZUS/

W dniu 9 czerwca 2015 roku K. S. złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego. Ubezpieczony wniósł o uwzględnienie do kapitału początkowego 36 miesięcy okresów nieskładkowych ukończonych studiów doktoranckich powołując się na treść art. 185 a ustawy emerytalnej.

/okoliczności bezsporne, a wniosek k. 18 - 19 plik I akt ZUS/

K. S. w okresie od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1983 roku był uczestnikiem Stacjonarnego Studium (...) w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. dr med. J. N. w Ł.. Tok studiów doktoranckich wynosił 3 lata. Istniała możliwość przedłużenia toku studiów do 4 lat. Ubezpieczony uzyskał tytuł doktora nauk ekonomicznych nadany uchwałą Rady Wydziału E. - Socjologicznego (...) w dniu 2 kwietnia 1984 roku.

/okoliczności bezsporne, a nadto: zaświadczenia - k. 29 i k. 33 i dyplom - k. 34 plik I akt ZUS; dokumentacja - k. 39 - 45 verte/

K. S. nie składał wniosku o emeryturę.

/okoliczność bezsporna/

Po hipotetycznym doliczeniu dodatkowego 1 roku studiów doktoranckich (1 stycznia 1983 do 31 grudnia 1983 roku) jako okresu nieskładkowego wymiar okresów nieskładkowych wyniósłby 8 lat i 6 miesięcy.

/hipotetyczne wyliczenie - k. 34/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia

w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku (ust. 3).

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy).

Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku.

Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego

i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Średnie trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy, co wynika z Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu statystycznego w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn.

Kwestię ponownego ustalania kapitału początkowego reguluje art. 175 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.), zgodnie z którym ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114.

Zgodnie zaś z art. 114 ust. 1, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie z art. 185 a ust. 1 i 2 ww. ustawy emerytalnej przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 184, kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów nieskładkowych okresów, o których mowa w art. 7 pkt 9, przebytych przed dniem 1 stycznia 1999 r., w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 okresów składkowych udowodnionych do dnia

zgłoszenia wniosku o emeryturę. Do przeliczonego kapitału początkowego stosuje się przepisy art. 173 ust. 3-6. Okresy nieskładkowe, o których mowa w ust. 1 ustala się z dokładnością do pełnego miesiąca.

Jak stanowi art. 7 pkt 9 i 9a ustawy emerytalnej okresami nieskładkowymi są m. in. okresy nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów oraz studiów doktoranckich i aspirantury naukowej w wymiarze określonym w decyzji o ich utworzeniu.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że wnioskodawca pobiera obecnie świadczenie przedemerytalne. Nie osiągnął jeszcze powszechnego wieku emerytalnego (określonego w art. 24 ust. 1 b pkt 15 ustawy emerytalnej) i nie złożył wniosku o emeryturę.

W rozpoznawanej sprawie spornym był w istocie okres studiów doktoranckich. Organ rentowy ostatecznie decyzją z dnia 27 stycznia 2016 roku uwzględnił na podstawie przedłożonego zaświadczenia okres 3 lat studiów doktoranckich. W zaświadczeniu z dnia 18 stycznia 2016 roku zawarta została bowiem informacja, że tok studiów wynosił 3 lata. Instytut Medycyny Pracy wskazał jednocześnie w zaświadczeniu z dnia 17 listopada 2015 roku, że istniała możliwość przedłużenia toku studiów do 4 lat. Istotnie potwierdził również, że K. S. w okresie od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1983 roku był uczestnikiem Stacjonarnego Studium (...) w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. dr med. J. N. w Ł..

W wykonaniu zobowiązania sądu organ rentowy dokonał hipotetycznego przeliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy z uwzględnieniem 4 letniego okresu studiów doktoranckich. Jednak w świetle powołanych wcześniej przepisów dla wysokości kapitału początkowego nie ma znaczenia, czy okres studiów doktoranckich uwzględniony zostanie w wymiarze 3 czy 4 lat, ponieważ wymiar okresów nieskładkowych ograniczony jest do 1/3 okresów składkowych, które w rozpoznawanej sprawie nie są kwestionowane i nie uległy zmianie przy ponownym ustalaniu kapitału początkowego.

Sąd przy okresach składkowych w wymiarze 16 lat, 8 miesięcy i 24 dni, tj. 200 miesięcy, okresy nieskładkowe w obu przypadkach nie mogą przekroczyć 5 lat, 6 miesięcy i 28 dni, tj 66 miesięcy, (czyli 1/3 uwzględnionych okresów składkowych).

Podkreślić w tym miejscu należy, że dopiero w chwili osiągnięcia przez ubezpieczonego powszechnego wieku emerytalnego i złożenia wniosku o emeryturę wymiar okresów nieskładkowych określony zostanie w odniesieniu do wymiaru okresów składkowych ustalonych na dzień złożenia takiego wniosku.

Cytowany art. 185 a ustawy emerytalnej został wprowadzony ustawą z dnia 5 marca 2015 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 552). Dzięki tej nowelizacji ograniczenie okresu studiów do 1/3 okresów składkowych uwzględnia również okresy składkowe, które nastąpiły po wejściu w życie reformy emerytalnej (a więc po 31 grudnia 1999 r.) aż do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę. Obecna regulacja pozwala więc na zaliczenie pełnego okresu nauki w szkole wyższej w sytuacji, gdy okres ten nie przekracza 1/3 okresu składkowego ustalonego na dzień zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Obecnie jednak sytuacja ta nie dotyczy jeszcze ubezpieczonego, który powszechny wiek emerytalny osiągnie dopiero w 2018 roku.

Zaskarżona decyzja prawidłowo określiła zatem wymiar kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku, a podnoszone przez ubezpieczonego twierdzenia nie mają wpływu na treść zaskarżonej decyzji.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 19 października 2015 roku zmienionej decyzją z dnia 9 listopada 2015 i decyzją z dnia 27 stycznia 2016 roku orzekając jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu.

10 stycznia 2017 roku

M.U.(k)